

آیین نامه اجرایی جزء (1) بند (الف) ماده (83) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران (موضوع نحوه تشکیل، اداره و فعالیت تشکل های حرفه ای صنایع دستی و امور غیرحاکمیتی قابل واگذاری به آنها)

1404/6/9

شماره 88639/ت63444هـ

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

هیئت وزیران در جلسه 1404/5/22 به پیشنهاد شماره 15200/14032100 مورخ 1403/9/4 وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و به استناد جزء (1) بند (الف) ماده (83) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب 1403، آیین نامه اجرایی جزء یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی جزء (1) بند (الف) ماده (83) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران

(موضوع نحوه تشکیل، اداره و فعالیت تشکل های حرفه ای صنایع دستی)

و امور غیرحاکمیتی قابل واگذاری به آنها)

ماده 1- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

1- قانون: قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب 1403.

2- قانون حمایت: قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی مصوب 1396.

3- وزارت: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی.

4- معاونت: معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی وزارت.

5 - اداره کل: اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان.

6 - کارگروه: کارگروه موضوع ماده (3) این آیین نامه.

7- تشکل حرفه ای: شخص حقوقی، غیردولتی، غیرانتفاعی، غیرسیاسی و غیرتجاری که توسط فعالان صنایع دستی در جهت منافع و اهداف مشخص در ماده (2) در سطح ملی و استانی با رعایت ضوابط و ترتیب های تعیین شده در این آیین نامه تشکیل شده و در چهارچوب اساسنامه خود فعالیت می نماید.

8 - تشکل حرفه ای استانی: تشکلی که براساس اهداف تبیین شده در ماده (2) و سایر مفاد این آیین نامه در محدوده جغرافیایی استان فعالیت می نماید و اعضای آن صرفاً از همان استان دارای مجوز فعالیت می باشند.

9- تشکل حرفه ای ملی: از تجمیع نمایندگان حداقل شانزده تشکل حرفه ای استانی ایجاد شده و براساس اهداف تبیین شده در ماده (2) و سایر مفاد این آیین نامه فعالیت می نماید.

10- شورای تشکل ها: نمایندگان مجامع، انجمن ها، شرکت های تعاونی، اتحادیه صنفی، تشکل های مردم نهاد و صاحب نظران و پیشکسوتان حوزه های مختلف صنایع دستی استان که بنا بر دعوت رئیس کارگروه استان نسبت به تشکیل هیئت مؤسس تشکل حرفه ای استان اقدام می نماید.

11- هیئت مؤسس: متشکل از اشخاص حقیقی یا نمایندگان اشخاص حقوقی فعال صنایع دستی که امور مربوط به تأسیس تشکل حرفه ای استان و وظایف مرتبط با آن را پیگیری و برای دریافت مجوز اولیه تأسیس، اقدام می نماید.

12- فعال صنایع دستی: اشخاص حقیقی یا حقوقی که بر اساس ماده (1) و تبصره (2) ماده (3) قانون حمایت به عنوان فعال صنایع دستی شناخته می شوند.

13- عضو: داوطلب واجد شرایطی که مراحل عضویت را گذرانده و با پذیرش اساسنامه، دارای تعهدات و حقوق مندرج در آن است.

14- مجمع عمومی: بالاترین رکن تشکل حرفه ای که مطابق اساسنامه با اجتماع اعضاء تشکیل می شود.

15- اساسنامه: سند مصوب مجمع عمومی که متضمن ساختار، تشکیلات، ارکان و حدود وظایف و اختیارات، نحوه تعیین و تغییر اعضاء، عضویت در تشکل حرفه ای، شرایط تغییر و اصلاح اساسنامه، مبنای اعتبار اسناد اداری و مالی، تعیین منابع مالی، نحوه انحلال و سایر موارد مربوط به تشکل حرفه ای در چهارچوب قوانین و مقررات و موازین شرعی می باشد.

16- هیئت مدیره: متشکل از منتخبان مجمع عمومی که مطابق اساسنامه و مصوبات مجمع عمومی، مسئولیت تحقق اهداف تشکل حرفه ای صنایع دستی را بر عهده دارد.

17- موافقت اولیه: مجوز موقتی که جهت تحصیل شرایط لازم برای صدور پروانه فعالیت تشکل حرفه ای، توسط اداره کل صادر می شود. مدت اعتبار موافقت اولیه، شش ماه بوده و قابلیت تمدید برای یک دوره شش ماهه متوالی را دارد.

18- پروانه فعالیت: مجوزی که از سوی اداره کل صادر شده و براساس آن به تشکل حرفه ای اجازه داده می شود تا مطابق اساسنامه و در چهارچوب قوانین و مقررات فعالیت کند. پروانه فعالیت برای مدت پنج سال دارای اعتبار بوده و قابلیت تمدید دارد.

19- گروه رشته های مصوب صنایع دستی: رشته های موضوع ماده (1) قانون حمایت که بنا بر اشتراکات و برخی ویژگی ها درهجه گروه رشته صنایع دستی دسته بندی شده اند.

ماده 2- هدف تشکل های حرفه ای صنایع دستی بهره مندی از توانمندی ها و ظرفیت های موجود در تشکل های حرفه ای جهت هم افزایی درفعالیت های مرتبط با آموزش، تولید و بازرگانی صنایع دستی می باشد.

ماده 3- به منظور بررسی و اتخاذ تصمیم درخصوص صدور موافقت اولیه، پروانه فعالیت و برنامه ریزی و نظارت بر فعالیت موضوعات مرتبط با تشکل حرفه ای، کارگروه ملی و استانی با ترکیب و شرح وظایفی که در مواد آتی درج شده است بدون توسعه تشکیلات جدید حسب مورد در وزارت و اداره کل تشکیل می شود.

تبصره - دبیرخانه کارگروه با استفاد از نیروی انسانی، امکانات و تشکیلات (واحد و پست سازمانی) موجود در وزارت و اداره کل و زیرنظر رئیس کارگروه تشکیل و اداره می شود.

ماده 4- اعضای کارگروه ملی به شرح زیر است:

1- معاون صنایع دستی و هنرهای سنتی وزارت (رئیس).

2- نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت (در سطح معاون وزیر یا مدیرکل مرتبط).

3- نماینده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (در سطح معاون وزیر یا مدیرکل مرتبط).

4- نماینده وزارت کشور (در سطح معاون وزیر یا مدیرکل مرتبط).

5 - مدیرعامل صندوق توسعه صنایع دستی و احیای اماکن و ابنیه تاریخی.

6 - نماینده اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران (در سطح رئیس اتاق یا معاون).

7 - نماینده اتاق اصناف ایران (در سطح رئیس اتاق یا معاون).

8 - نماینده تشکل های مردم نهاد صنایع دستی.

9 - نماینده اتاق تعاون (در سطح رئیس اتاق یا معاون).

تبصره 1- رئیس کارگروه ملی مجاز است حسب مورد از نماینده سایر دستگاه های اجرایی برای حضور در جلسات کارگروه ملی به عنوان عضو مدعو بدون حق رأی دعوت نماید.

تبصره 2- نماینده تشکل های مردم نهاد در سال اول به انتخاب کارگروه ملی و از سال های بعد توسط تشکل انتخاب می شود.

ماده 5 - وظایف کارگروه ملی به شرح زیر است:

1- بررسی شرایط متقاضی تأسیس و صدور موافقت اولیه و پروانه فعالیت تشکل حرفه ای ملی.

2- نظارت بر فعالیت تشکل حرفه ای ملی مطابق قانون و ضوابط و مقررات مربوط.

3- بررسی شکایات و اتخاذ تصمیم در مورد تخلفات تشکل حرفه ای ملی.

4- اتخاذ سازوکار مناسب برای هم افزایی، یکسان سازی، یکپارچگی و انسجام بخشی تشکل ها، شرکت های تعاونی، انجمن ها، جوامع، مجامع و اتحادیه های صنفی صنایع دستی در قالب تشکل حرفه ای صنایع دستی.

ماده 6 - اعضای کارگروه استانی به شرح زیر است:

1- مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان (رئیس کارگروه).

2- نماینده استاندار (در سطح معاون استاندار یا مدیرکل).

3- مدیرکل یا نماینده (در سطح معاون مدیرکل) سازمان صنعت، معدن و تجارت استان.

4- مدیرکل یا نماینده (در سطح معاون مدیرکل) تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان.

5 - نماینده تشکل مردم نهاد (به انتخاب رئیس کارگروه).

6 - رئیس یا نماینده اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان (در سطح رئیس یا نایب رئیس).

7 - رئیس یا نماینده اتاق اصناف استان (در سطح رئیس یا نایب رئیس).

8 - نماینده اتاق تعاون (در سطح رئیس یا نایب رئیس).

9 - یک نفر کارشناس مجرب صنایع دستی به انتخاب رئیس کارگروه.

تبصره 1- رئیس کارگروه استانی مجاز است حسب مورد از نماینده سایر دستگاه های اجرایی برای حضور در جلسات کارگروه استانی به صورت عضو مدعو و بدون حق رأی دعوت بعمل آورد.

تبصره 2- نماینده تشکل های مردم نهاد در سال اول به انتخاب کارگروه استانی و از سال های بعد توسط تشکل انتخاب می شود.

ماده 7- وظایف کارگروه استانی به شرح زیر است:

1- اتخاذ تمهیدات لازم برای اجرای سیاست ها و شیوه نامه های ابلاغی از سوی کارگروه ملی.

2- بررسی شرایط متقاضی تأسیس و صدور موافقت اولیه و پروانه فعالیت تشکل حرفه ای استان.

3- نظارت بر فعالیت تشکل حرفه ای استان مطابق قانون و ضوابط و مقررات مربوط.

4- تهیه و ارسال گزارش فعالیت های تشکل حرفه ای استان به کارگروه ملی.

5 - اتخاذ سازو کار مناسب برای تشکیل شورای تشکل ها.

ماده 8 - شورای تشکل ها موظف است با هماهنگی و نظارت کارگروه استانی ظرف یک ماه ضمن تشکیل جلسه، تمهیدات لازم برای اطلاع رسانی و دعوت از فعالان صنایع دستی جهت معرفی اعضای هیئت مؤسس تشکل حرفه ای استان اتخاذ نماید.

ماده 9- شرایط اعضای هیئت مؤسس به شرح زیر تعیین می شود:

1- داشتن تابعیت ایران.

2- دارا بودن حداقل بیست سال سن.

3- برخورداری از حداقل پنج سال سابقه مرتبط در حوزه صنایع دستی.

4- عدم محرومیت قانونی از حقوق اجتماعی.

ماده 10- مدارک مورد نیاز جهت تقاضای صدور موافقت اولیه به شرح زیر است و باید به همراه تقاضانامه کتبی و فهرست مکتوب اسامی و مشخصات فردی اعضای هیئت مؤسس (حداقل 7 نفر) شامل نام و نام خانوادگی، نام پدر، کد ملی، تاریخ تولد، نشانی محل سکونت و محل فعالیت، شماره تماس ثابت و همراه به دبیرخانه کارگروه ذی ربط ارائه و یک نفر به عنوان نماینده هیئت مؤسس معرفی گردد:

1- تصویر صفحه نخست شناسنامه و کارت ملی (در صورت دارا بودن توضیحات شناسنامه، ارائه تصویر صفحه توضیحات شناسنامه الزامی است).

2- تصویر مجوز، مدرک یا سابقه کسب و پیشه مرتبط با صنایع دستی.

3- اساسنامه پیشنهادی.

ماده 11- هیئت مؤسس موظف است، پس از دریافت موافقت اولیه، ظرف شش ماه نسبت به عضوگیری، تشکیل مجمع عمومی، تصویب اساسنامه و انتخاب هیئت مدیره تشکل حرفه ای اقدام نماید. در غیر این صورت موافقت اولیه تأسیس، باطل می شود.

تبصره 1- هیئت مؤسس می تواند در صورت وجود دلایل موجه و با تأیید کارگروه این مهلت را تنها برای یک بار به مدت سه ماه دیگر تمدید کند.

تبصره 2- اولین مجمع عمومی با حضور حداقل یکصد نفر از فعالان صنایع دستی استان تشکیل و رسمیت می یابد.

تبصره 3- هیئت مؤسس موظف است، به منظور حضور نماینده و ناظر کارگروه در مجمع عمومی، زمان تشکیل مجمع عمومی را یک هفته قبل از تشکیل آن از طریق انتشار آگهی در روزنامه کثیرالانتشار به اطلاع دبیرخانه کارگروه برساند.

تبصره 4- نماینده و ناظر کارگروه پس از تایید و امضای صورتجلسه مجمع عمومی، صورتجلسه مربوط را جهت ثبت در سوابق و صدور معرفی نامه به اداره ثبت شرکت ها، به دبیرخانه کارگروه ارسال می نماید.

تبصره 5 - تا زمانی که پروانه فعالیت تشکل حرفه ای صادر نگردیده، تشکل حق هیچ گونه فعالیتی ندارد.

تبصره 6 - وزارت به منظور ایجاد روبه واحد، می تواند یک نمونه اساسنامه را به عنوان اساسنامه نمونه در چهارچوب مفاد این آیین نامه تدوین و ابلاغ نماید. در این صورت اساسنامه های تهیه شده توسط هیئت مؤسس تشکل ها نباید خارج از چهارچوب های تعیین شده در اساسنامه نمونه باشد.

ماده 12- تشکل های حرفه ای موظفند پس از صدور مجوز از سوی وزارت، نسبت به اخذ شناسه ملی از مراجع ذی ربط اقدام نمایند.

ماده 13- کارگروه موظف است پس از دریافت، بررسی و تأیید صحت مدارک مربوط و فرایند آن، حداکثر ظرف ده روز کاری نسبت به صدور پروانه فعالیت تشکیل حرفه ای استان از جانب اداره کل اقدام نماید.

ماده 14- به منظور یکپارچگی و انسجام بخشی امور، در هر استان صرفاً یک تشکیل حرفه ای صنایع دستی تشکیل می گردد.

ماده 15- تشکیل حرفه ای ملی، از نمایندگان حداقل شانزده تشکیل حرفه ای استانی تشکیل می شود که اعضای آن، یک نفر نماینده منتخب از اعضای هیئت مدیره به انتخاب هیئت مدیره از هر تشکیل های حرفه ای استانی بوده و ضمن ارائه تقاضای کتبی مبنی بر درخواست تشکیل «تشکیل حرفه ای ملی» به کارگروه ملی و پس از موافقت آن، از طریق انتخابات، نسبت به تصویب اساسنامه و تعیین اعضاء هیئت مدیره «تشکیل حرفه ای ملی» اقدام می نماید.

ماده 16- کارگروه ملی پس از اخذ مستندات مربوط، نسبت به صدور پروانه فعالیت با امضای معاون صنایع دستی و هنرهای سنتی وزارت اقدام می نماید.

ماده 17- وظایف و اختیارات تشکیل حرفه ای به شرح زیر است:

1- مشاوره، اظهارنظر و ارائه پیشنهاد و راهکار در فرایند برنامه ریزی های مرتبط با صنایع دستی در سطوح استانی یا ملی حسب مورد متناسب با تخصص و موضوع فعالیت مربوط.

2- پیگیری و مطالبه حقوق فعالان صنایع دستی در مسایل حوزه تخصصی مربوط.

3- ارائه خدمات حسب تخصص و حوزه فعالیت به اعضای ذی ربط.

4- ارائه پیشنهاد برای تهیه، تنظیم یا تغییر قوانین و مقررات حوزه صنایع دستی به وزارت.

5 - همکاری و انعقاد تفاهم نامه و یا قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی در چهارچوب صلاحیت خود.

6 - ارائه خدمات آموزشی و استفاده از ابزارهای اطلاع رسانی و محصولات فرهنگی، آموزشی و پژوهشی با رعایت قوانین و مقررات مربوط در حوزه تخصصی خود.

7- انجام فعالیت های غیرانتفاعی مرتبط با اهداف و وظایف تعیین شده.

8 - ارائه پیشنهاد برای تعیین نرخ و تعرفه خدمات ارائه شده.

9- اجرای کلیه دستورالعمل ها، مصوبات و بخشنامه های ابلاغی از سوی وزارت.

10- هماهنگی با شهرداری ها و سایر دستگاه های اجرایی به منظور انجام امور مرتبط با صنایع دستی نظیر راه اندازی و توسعه نمایشگاه ها، بازارچه ها و شهرک های صنایع دستی.

11- مشاوره، اظهارنظر و ارائه پیشنهاد و راهکار برای بهره گیری از صنایع دستی در چیدمان و مبلمان شهری.

12- ارائه پیشنهاد و راهکار برای بهره گیری از صنایع دستی در اقلام و هدایا به شهرداری ها و دستگاه های اجرایی، شرکت ها و مؤسسات.

13- سایر امور مربوط با رعایت مفاد این آیین نامه و قوانین و مقررات مربوط.

ماده 18- وزارت می تواند پس از تشکیل تشکیل حرفه ای، امور غیرحاکمیتی و اختیارات زیر را در چهارچوب قوانین و مقررات به تشکیل حرفه ای واگذار نموده و تشکیل حرفه ای موظف است در چهارچوب ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی وزارت، نسبت به انجام آن اقدام نماید:

1- برنامه ریزی و اقدام برای برگزاری رویدادهای ترویجی صنایع دستی در سطوح مختلف استانی، ملی و بین المللی، منطقه ای نظیر المپیادها و مسابقات تخصصی و جشنواره های صنایع دستی، برگزاری نمایشگاه های صنایع دستی، صدور شناسنامه آثار و تولیدات، برگزاری مراسم اعطای گواهی کیفیت کارگاهی، انجام درجه بندی مجوزهای فعالیت صنایع دستی، استانداردنویسی رشته های صنایع دستی با رعایت ضوابط و مقررات مربوط و اخذ مجوزات لازم از وزارت و مراجع ذی ربط.

2- بازرسی و ارزیابی فنی واحدهای دارنده مجوز صنایع دستی به نمایندگی از وزارت و ارائه گزارش تخلف واحدهای متخلف به اداره کل.

3- سایر امور غیرحاکمیتی مرتبط با صنایع دستی قابل واگذاری به تشخیص وزارت با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ماده 19- به منظور تحقق اهداف تعیین شده و توانمندسازی اعضا، تشکل حرفه ای می تواند نسبت به تشکیل کارگروه (کمیته) های مرتبط با فعالیت های تخصصی، نظیر کارگروه هنرمندان، کارگروه تولیدکنندگان و صنعتگران، کارگروه بازرگانان و فروشندگان و کارگروه آموزش اقدام نماید. باتوجه به تنوع و ویژگی های انحصاری رشته های مصوب صنایع دستی، تشکل حرفه ای با بهره گیری و دعوت از اساتید مجرب و صاحب نظران رشته های دارای پراکندگی و تعدد در استان، نسبت به تشکیل گروه های تخصصی مربوط ذیل کارگروه تولیدکنندگان و صنعتگران اقدام نماید.

ماده 20- منابع درآمدی تشکل حرفه ای عبارتند از :

1- ورودیه و حق عضویت اعضا.

2- وجوه دریافتی در ازای خدمات ارائه شده.

3- کمک ها و هدایای نقدی و غیرنقدی از اشخاص حقیقی یا حقوقی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

4- وجوه حاصل از فعالیت های قانونی انجام شده در چهارچوب موضوع فعالیت، اهداف و اساسنامه.

تبصره 1- میزان حق عضویت اعضا هرساله به پیشنهاد تشکل و تصویب مجمع عمومی آن تعیین می گردد.

تبصره 2- تشکل های حرفه ای استانی موظفند درصدی از درآمد حاصل از دریافت حق عضویت اعضا خود را که میزان آن توسط مجمع عمومی تشکل ملی تعیین می شود در پایان هر سال به حساب تشکل حرفه ای ملی واریز نمایند.

ماده 21- دستگاه های اجرایی که درحوزه آموزش های رسمی و غیر رسمی صنایع دستی دخالت دارند، می توانند با رعایت قوانین و مقررات مربوط در برنامه های آموزشی خود از ظرفیت ها و توانمندی های تشکل حرفه ای بهره مند شوند.

ماده 22- دستگاه های اجرایی که درحوزه آموزش های رسمی و غیر رسمی صنایع دستی دخالت دارند، موظفند از ظرفیت تشکل حرفه ای در شناسایی نیازهای آموزشی صنایع دستی استفاده نمایند.

ماده 23- تشکل حرفه ای مجاز است به منظور تحقق اهداف پیش بینی شده، ضمن تشکیل شرکت تعاونی های مرتبط با موضوع اساسنامه وفق ضوابط و مقررات مربوط و اخذ مجوزهای لازم از مراجع ذی ربط، از ظرفیت های موجود در شرکت تعاونی ها و سایر تشکل های مردم نهاد صنایع دستی مرتبط بهره مند گردد.

ماده 24- مسئولیت اجرای این آیین نامه در حوزه فرش دستباف بر عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت می باشد.

معاون اول رئیس جمهور - محمدرضا عارف